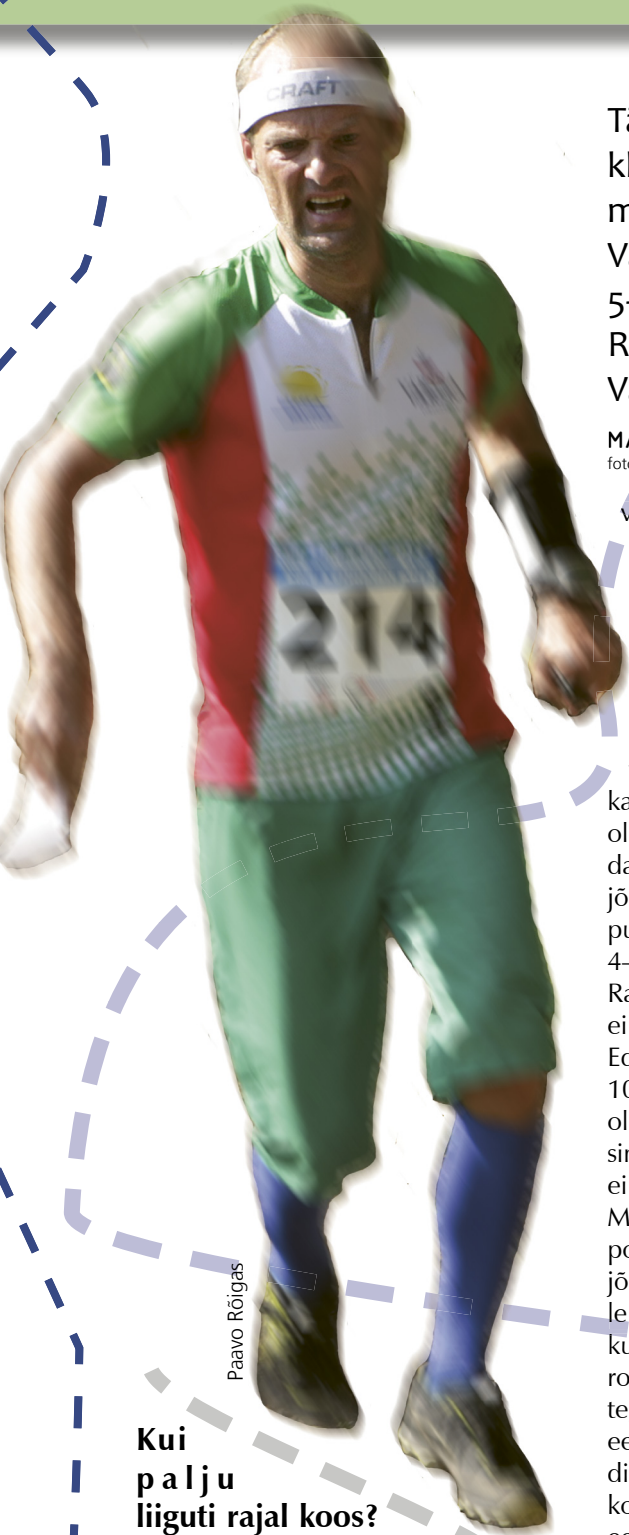

Eesti meistrivõistlused

Paavo Rõigas

Kui palju liiguti rajal koos? Millised olid huvitavad etapid, mida lahendati eraldi?

Paavo: Algul viskas ikka laiali, 1. punktis tekkis viiene punt, esimene hajutus viskas pooleks, siis hakkasid vahed tulema jooksutempost ja kokku jäid sama tempoga võistlejad. Teine hajutus löi kõik jälle laiali,

Tänavusel ühisstardiga Eesti MV pikal rajal lõpetas M40 klassis pärast pea kahe tunnist pingutust neli esimest meest 14 sekundi sees. Rada algusest peale juhtinud Väino Ellamik oli lõpuks sunnitud leppima 5. kohaga ja ligi 5-minutilise kaotusega. Mis rajal juhtus, analüüsivad Paavo Rõigas, Dmitri Shved, Margus Klementsov, Raul Kudre ja Väino Ellamik.

MARET VAHER

foto: Sander Lembra

viimane kolmandik liikusime kolmekesi. Klementsov, meist jooksus tugevaim, lihtsalt jooksis paari etapiga järele. Lõpus olime neljakesi koos, keegi ei julgenud laiali minna, passiti, tempo langes

Dmitri: Teevalik 1. KPsse oli väga huvitav. Oli palju erinevad variante nii etapi alguses, keskel kui ka lõpus. Etapi keskel jooksin üksinda, oli palju põlde, raske oli täpselt aru saada, kust lähen. 1 km enne punkti, kui jõudsin teele, nägin ees Raul Kudret ja punkti võtsime juba koos. KPd 2–3–4–5 jooksime koos. 6. KP. Olime ainult Rauliga kahekesi, aga ei tea, miks ta ei näinud, kui ma KPs märke tegin. Edasi jooksin üksinda. KPd 7–8–9(5)–10–11–12–13(5) jooksin üksi. 13. KPs oli Raul kohe minu taga, 14. KP võtsime kahekesi. Kus teised olid, ma ei tea. 14. KPsse oli ka mitu valikut. Ma valisin jooksuvariandi paremalt poolt. Raul jooksis minuga koos, aga jõi joogipunktis ja kaotas sellega mulle umbes 200 m. Etapi keskel nägin, kuidas vasakult mööda sihti tuleb M40 rong, ees Margus Klementsov. Margus tegid päris hea spurdi, jooksis rongil eest ära ja võttis 14. KP vaid 6 sekundit minust hiljem. 15. ja 16. jooksime koos Margusega, idee oli joosta rongil eest ära nii palju kui võimalik. 17. KP. Kahjuks uus liblikas ei lubanud meil koos edasi koopereeruda. 17–18–19–20 jooksin üksinda, teiste asukohast ei teadnud midagi. 21. KPga tegin väikse vea, vajusin liiga paremale ja kohe enne punkti nägin uuesti kõiki teisi. 22. ja 23. olime koos. Rong oli päris suur, aga kes seal täpselt olid, ei mäleta. 24. KPga tegime vea. Ma ei saanud aru, kas KP on lohus või künk. Siin

lagunes terve rong laiali... Igaüks jooksis ise suunas. Kolmekesi (Raul Kudre, Paavo Rõigas ja mina) võtsime punkti kiiresti ja jooksime teistelt eest ära. 25. ja 26.KP. Olime kolmekesi koos. Enne 26. KPd tegime väikse vea, ja punktis oli juba Margus Klementsov meil järel. Edasi jooksime neljakesi. 27. KPst kuni finišini jooksime neljakesi koos.

Margus: Esimesse punkti läksin täiesti erinevalt ülejäänud pundist. Aga ikkagi saime sinna ühel ajal. Edasi kuni esimese hajutuseni liiguti koos. Hajutuses olime koos hilisema võitjaga. Kuni teise hajutuseni ja ka teise hajutuse läbisin enam-vähem üksi. Viis-kuus punkti enne lõppu sain liidergrupi kätte ja liikusime koos kuni lõpuni

Raul: Üheks võtmeetapiks oli juba 1. KP, kuhu liiguti erinevaid valikuid pidi ja alles vaheaegade uurimisel tuli välja, et suurema osa rajast juhtis meie klassi Väino Ellamik, kes pääseski juhtima juba 1. KPst alates. Nn jälitajate grupp lagunes liblikal ja hiljem saadi kokku raja teises pooles. Ühisstardi kohta hajutas rada võistlejad päris hästi ära. Huvitavad olid 1. etapp ja 14. etapp, kus otsejooks oli tunduvalt kiirem. Teised etapid joosti suhteliselt sarnaselt.

Kes millal püüdis eest ära joosta?

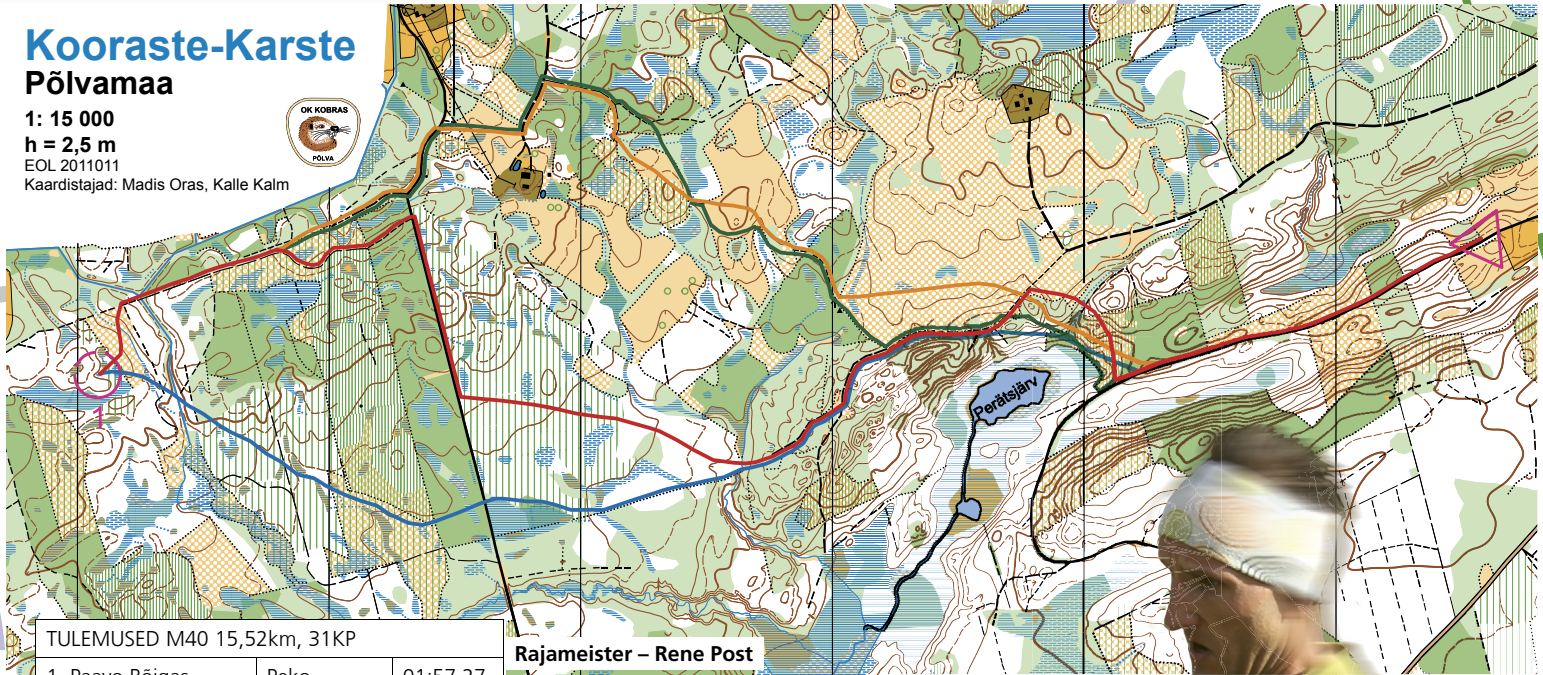
Paavo: Kuna mina olin füüsiliselt kõige nõrgem, siis alguses teiste liikumisi ei näinud, raja keskel kiirendas Klementsov, et liidritele järele jõuda, andmiseks läks alles pooltel teel viimasesse punkti.

Dmitri: vt 1. vastus

pikal rajal

Kooraste-Karste Põlvamaa

1: 15 000
h = 2,5 m
EOL 2011011
Kaardistajad: Madis Oras, Kalle Kalm

TULEMUSED M40 15,52km, 31KP

1. Paavo Rõigas	Peko	01:57.27
2. Dmitri Shved	SRD	01:57.30
3. Margus Klementsov	Mercury	01:57.31
4. Raul Kudre	Peko	01:57.41
5. Väino Ellamik	Suusahullud	02:02.17
6. Martin Aunin		02:05.04
7. Priit Evardi	JOKA	02:05.11
8. Margus Marrandi	JOKA	02:06.36
9. Kuno Rooba	Rakv	02:07.49
10. Andres Pae	Suusahullud	02:09.38
11. Ott Toomet	Ilves	02:17.29
12. Kaupo Järve	LSF PT	02:18.51
13. Raul Kangur	Peko	02:23.14
14. Sander Blehner	West	02:25.29
15. Meelis Mälberg	Peko	02:34.48
16. Andres Käver	Extreme	02:48.47
17. Rünno Sulg	LSF PT	02:57.23
18. Toomas Talumaa	HOK	03:00.23
19. Aivar Leht	Okas	03:01.05
20. Raivo Mitt		03:31.19

Rajameister – Rene Post

Start – 1. KP

- Dmitri Shved 20:01 (7,0 km)
- Margus Klementsov 19:58 (6,15 km)
- Raul Kudre 19:59 (6,74 km)
- Väino Ellamik 17:56 (7,05 km)

Dmitri Shved

nii minu kui Paavoga. Shvedi tehtud väikesed vead lubasid ta uuesti kinni püüda.

Kas kellelgi ja mis hetkel tuli allaandmise mõte?

Paavo: Pärast esimest liblikat sain aru, et mul pole midagi teha, kõik liiguvad kiiremini, aga kui teel 14. KPsse saime uuesti kokku, ei teadnud vist keegi meist, et esimene mees ehk Ellamik oli pikalt ees. Tundsin, et varianti veel on, pärast teist liblikat sain aru, et oleme kolmekesi liidrid, olin rahul pronksiga, aga kui tuli Klementsov järele, mõistsin, et mina olen nüüd neljas. Kuna lõpus jäädi passima, siis kasvas mu enesekindlus, sest teadsin, et mind on lõpu-kilomeetri spurdil raske võita.

Dmitri: Minul allaandmise mõtet ei olnud.

Margus: Minul ka mitte. Kui siis ainult finišisirgel, kui selgus, et olen kolme hulgas.

Raul: Paavo rääkis pärast finišit, et tal oli raja keskel raske, kuid lõpus oli näha, kui väga ta seda võitu tahtis. Ma püüdsin mitte alla anda, kuid juba 21. KPst peale hakkasid mind kimbutama jalakrambid ja siis andsin aktiivsuses kohe järele. 29. KPga tegin veel vea, kuigi olin 1. KPsse minnes sellest punktist läbi jooksnud. Mäest allajooksmisel

Margus: Mina püüdsin eest ära joosta etapil 13–14. Teistest eriti ei tea. Shved võib-olla 15–16–17.

Raul: Nagu vaheaegadest selgus, juhtis 22. KPni Ellamik ja teda jälitasid Shved, Klementsov, mina ja Rõigas. Samas arvasime, et oleme liidrid. Klementsov sai tugeva jooksuga meile järele 26. KP, olles erinevat liblikat joostes meist natuke maha jäänud. Raja keskosas oli terav Dmitri Shved, kes tegelikult jõudis vahe sisse joosta

Väino Ellamiku karussellijooks

Jah, seekordne pika raja orienteerumisjooks oli huvitav. Seda minu kasina orienteerumiskogemuse (3–4 korda olen osalenud pikal rajal ja ehk 8 aastat üldse orienteerunud) baasilt hinnates.

Jooksin kogu raja üksi. Alguses natuke ikka koos ka. Ja sedasi seal metsas siis üksi ragistasingi kaks tundi. Mulle väga meeldis. Vaatamata ebaõnnele. Või mis ebaõnnele! Oma vead ikka!

Ühisstart. Pikk teejooksuga algus. Kõik tegid oma plaane ja jooksid rahuliku tempoga. Enne Perätsjärve joosti läbi raiesmiku nõlvale järvest põhja pool, sealsele teekesele. Vist mõned olid juba stardist selle ida-läänesuunalise tee peale pööranud. Selja taha ei vaadanud, proovisin hoida vähemalt alguses liidritega sama tempot. Teerajast põhja jääv võsastunud heinamaa meelitas päris mitmeid võtma suuna põhja poole ja otsima sealseid teeradu läbi võsa ja kergemaid teevalikuid üle lagedate.

Mina jooksin mööda teerada ikka edasi, kergelt edelasse, väga joostav tee kuni ojani, seejärel algas hõre mets. Oja ületamisel oli minu taga veel paari jooksja hingamist kuulda. Võtsin suuna loodesse, et jõuda suurema teeni, ja planeerisin mööda kaardi põhjaosas olevat läänesuunalist kergeteed esimese punktini jõuda. Jooks oli pikk, sundisin ennast rahulikule sammule ja otsisin poriselt metsateelt liidrite jalajälgi. Jälgi polnud. Eks see tekitas väikesti ärevust. Sundisin mõttet kaardile ja maastikule. Punkti leidsin kergesti. Sama kergesti oli käes teine punkt. Ootasin selja tagant lähenevaid hääli, kuid neid polnud. Kolmandasse punkti minnes suutsin teha vea ja joosta ca 80 m eemal asuva järgmise sookeseni. Neljandasse punkti minnes murdsin läbi väga raske soo ja võsa maaparanduskraavini – polnud oma teevalikuga üldse rahul ja olin seejärel punkti piirkonnas ettevaatlik.

Liblika algusesse, ehk viiendasse punkti jõudes nägin metsas inimesi. Uskumatult hea meel oli lõpuks kedagi veel orienteerumas näha. Ja seda pool tundi pärast ühisstartist alguse saanud jooksu! Need olid pool tundi varem startinud põhiklassi võistlejad. Minu kaasvõistlejaid polnud kusagil. Seda olukorda tuli nautida.

Teel kuuendasse punkti seisatasin korraks tee peal ja hingasin pea selgeks. Äärepealt oleks eemalduv naisvõistleja mind eksiteele viinud. Teel seitsmendasse punkti kihutasin

tumerohelisse võssa. Õnneks märkasid ennast tagasi teerajale sättida. Seitsmes punkt oli ca 50-meetrise edasi-tagasi jooksuga, ja sealt ära tulles nägin oma klassi mehi mulle vastu jooksmas (Paavo ja teised). Pigistasin nüüd natuke hoogu juurde. Kaheksanda punkti leidsin kenasti. Sealt edasi liblika järgmine ring 10–11–12 oli raiesmikul, kalpsasin üle juurikate ja läbi võsa oma võimete piiril. Hea tunne oli näha teisi punktidest mööda rassimas. Aga võib-olla olid nad teel hoopis mujale. Igatahes minul sujus. Järjekordne pikk etapp 13–14 oli jooks mööda ilusaid sirgeid metsateid. 15ndasse punkti minnes jäi tee peale joogipunkt ja sain natuke hinge tagasi tõmmata.

16ndasse jooksin üle mäe – juba hakkas väsimus mõistuse üle võimu võtma, muidu poleks jõudu niiviisi raisanud. Edasi olid kerged 17, 18 ja 19. Mets oli hea nähtavuse ja joostavusega. Järgmisele etapile suundusin mööda põhjapoolset metsasihti. Üle vesise raiesmiku sumades tuli vastu vanameister Arvo Kivikas, see andis enesekindlust, et olen ikka õige tee valinud. Mis seal ikka, jõudu kulus ainult liiga palju. Punkt 21 tuli kerge kaldumisega paremale. Kõik oli veel hästi. Ühtegi oma klassi meest ei olnud märgata. Nooremaid ja vanemaid küll jooksis siia-sinna. Liidrimõtted ka väga ei häirinud.

Siis see pauk tuli. Punkti 22, kust rada juba kord oli läbi viinud, jooksin ikka võidu peale ühe noore poisiga. Ei võitnud. Pärast punktivõttu tekkis paanika. Kas ma ikka võtsin üldse õige punkti? Oot, mitmes punkt mul oli vaja võtta? Kas see oli ikka SEE punktinumber? Pärast viiesekundilist seisakut läksin uuesti punkti, vaatasin punktinumbrit ja siis uurisin legendi. Mõistus ei võtnud vastu tekinud olukorda. Kõik oli ju õige! Milles ma kahtlen? Hakkasin vaikselt liikuma 23nda punkti poole (samuti kord juba rajal olnud punkt). Sain veel julgustavaid õpetussõnu kaasa ühelt vanemalt mehelt, et punkt number 72 on just sealpool kuhu ma liigun (mul polnud mingit vajadust minna punkti 72, see oli minu üle-eelmise punkt ja jäi liiga põhjasuunda). Jalad viisid mind masinlikult edasi. Mõistus ei töötanud üldse. Kus ma olen? Kuidas ja kuhu edasi minna? Enne ei saanud selgust majja, kui olin 24nda punkti juurest põhja jääva raiesmiku-ga ninapidi koos. Ümberpöörd ja tagasi. Ja siis see juhtuski. Mulle jooksevad vastu neli rõõmsat meest kenas hanerivis. Nemand olid juba teel oma 24nda punkti juurde, kust mina just tulin, et võtta oma 23s punkt. Sellega minu jooks lõppes. Ei olnud mingit motivatsiooni enam võidelda. Tegin lõpetuseks sealsamas Perätsjärve ääres 29ndat punkti otsides paar minutit viga lisaks. Nautisin järsku tõusu teel 30ndasse punkti ja kujutasin ette, kuidas sealsel tõusul neli meest kolme medali pärast võitlevad. Natuke kahju oli ikka ka.

Tagantjäregi tarkusena – tuleb võidelda lõpuni, lõpus võib ka veel nalja saada. Maastik oli mitmekesine ja juba esimesse punkti jooks pettis paljud kaardi järgi kergemat teed valivad kodanikud hoopis rasketele lagedatele ja võsastele ebamäärasustele. Rajameister suutis minu pea ringi käima panna selle karussellijooksuga. Kiitus talle selle eest!

tegin lisaks veel oma põlvele ka väga haiget. Teiste madal tempo ja passimine andis veel võimaluse nad (Shved, Klementsov ja Rõigas) kinni püüda, kuid lõpuspurdiks enam jõudu polnud. Arvan, et isegi kui ma oleks viimasesse punkti esimesena jõudnud, poleks ma oma jalakrampidega lõpuspurti teha jõudnud ega saanud.

Kas ja kuidas trikitati üksteist metsas?

Paavo: Üldse ei trikitatud, lõpus passiti täiega, keegi lahku ei läinud.

Dmitri: Ei, seekord trikke ei tehtud.

Margus: Trikitamisi mina eriti ei märganud. Kui punkt oli koos, püüdsid kõik pigem teisi kontrollida. Ei mindud riskima.

Raul: Nn trikitamist väga polnud, nähtavus oli hea ja joosta oli vaja. Ma lihtsalt ei näinud 6. KPd ja Shved oligi läinud. Viga 30 sekundit või rohkem.

Kas kogu pika raja vältel oli täielik teadmine oma asukohast või tekkis momente, kus polnud endas päris kindel, aga polnud aega ka pidama jääda?

Paavo: Teel esimesse olin ebakindel etapi 2/3 peal.

Dmitri: 1. etapi keskel oli nii palju põlde, et ma ei teadnud täpselt, kus ma olen. Seal jooksin üksi ka. Ülejäänud osal rajast oli mul enam-vähem kogu aeg selge, kus ma olen.

Margus: Kogu raja vältel tuli selliseid väiksemaid asukoha kaotamisi ette 5–6 korda, mis sai aga enamasti kiiresti parandatud. Lõpus, kui kogu punkt liikus koos, tuli samuti 2–3 viga. Ja neid tegime terve grupiga. Kahel korral oli mul selge, et ei minda õigesti, aga ei

julgenud ka grupist eralduda. Üks suurem 1,5-minutine viga tuli mul sisse ka üksi joostes.

Raul: Minul tekkis peataolek 1. KPsse minekul, sest lagedad ajasid pea sassi, ja alles siis, kui Raul Kangur tagant tuli ja temalt küsisin, kas oleme siin, sain enda uuesti kindlalt paika. Sellega kaotasin aega ja tegelikult teevaliku teostus ebaõnnestus. Muidu olin korralikult kaardis ja polnud ohtu, et oleksin kadunud olnud. Väikseid näpukaid ikka juhtus.

Kuidas rajaga rahule jäid, kas rada pakkus piisavalt erinevaid teevalikuid?

Paavo: Väga hea rada ja hajutus, pakun välja, et minu parim kogemus hajutuse poolest. Kiitus rajameistrile!

Dmitri: Jah, selle aasta rada oli huvitav ja erinevaid teevalikuid oli ka. Maastikutüüpe oli ka erinevad ja rajameister kasutas neid hästi.

Margus: Rajaga jäin enam-vähem rahule, kuna olid mõned head pikemad rajavalikuetaapid. Kuid küllaltki palju oli ka selliseid etappe, kus erilisi valikuid ei olnud. Totaalset järeljooksmist aitasid pisut vähendada kaks hajutust.

Raul: Kokkuvõttes oli tore rada, kuid pikale rajale iseloomulikke pikki etappe (nagu 1. ja 14. KPsse minek) oleks võinud mõni veel rohkem olla.

Kuidas erineb sinu meelest ühisstardist jooks eraldistardist jooksust?

Paavo: Tugevamatel jooksjatel on pikal rajal ikka eelis, samas niisugust formaati ikka oleks ka vahel vaja, hea vaheldus.

Dmitri: Ühisstart lubab terve raja vältel rongi sees puhata. Kõige tähtsam on viimane etapp ja lõpuspurt. Ma proovisin mitu korda rongil eest ära joosta, aga minu kiirusega ei ole seda nii lihtne teha. Üksi joostes on tempo veidi madalam, ja nii ongi mõne punkti pärast rong jälle järel... Seetõttu tundub mulle, et eraldistart on pikal rajal meistri väljasegitamiseks palju õiglasem võimalus.

Ühisstardiga pika raja võitmiseks on kindel strateegia: kuskil raja keskel tuleb korralikult vaadata, milline on viimane etapp, kus asub viimane punkt ja teha sinna ette hea teevalik.

Seekord proovisin ka nii toimida, aga see kaardi osa, kus oli viimane punkt, oli üpris segane: reljeefijooned edasitagasi, ei saa aru, kas mägi või lohk või nende vahel... Viimasesse punkti joostes olin etapi alguses teistest eespool.

Kui rohelisest metsast läbi saime, kiirendasid teised heas valguses metsas kohe minu ette, aga näha oli, et keegi ei loe ilusti, kuhu minna. See oli

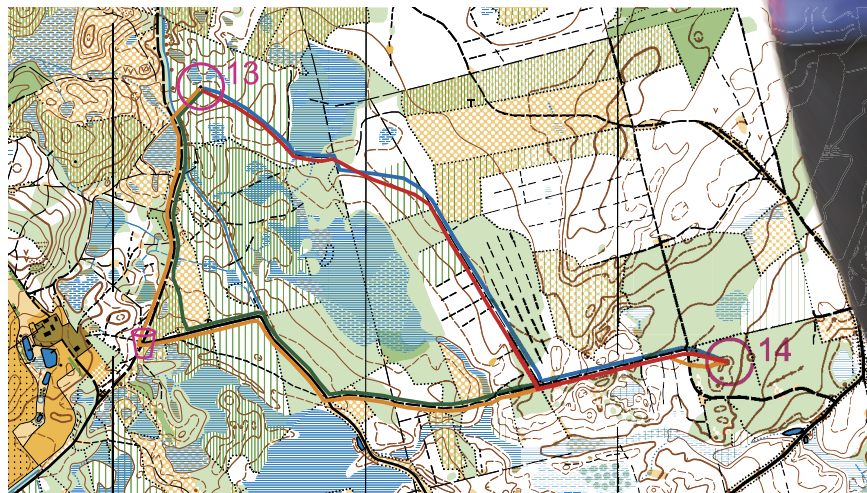
Margus Klementsov

13.–14. KP

- Dmitri Shved
8.01 (3,48 km)
- Margus Klementsov
7.27 (2,68 km)
- Raul Kudre
8.21 (3,59 km)
- Väino Ellamik
6.59 (2,71 km)

Läbitud distants rajal:

- D. Shved 37,94 km
- M. Klementsov 35,12 km
- R. Kudre 36,65 km
- V. Ellamik 37,35 km

koht, kus oli võimalik eest ära joosta: vaja oli keerata kohe vasakule ja joosta pikka orvandisse. Ja siis viimastest punktist lõpuni. Aga muidugi oli mul peas ainus mõte: „Vaja on kiiresti nende eest ära joosta, ma ei taha olla neljas!“ Nii jooksimise kuni poollagedani. Seal oli võõras punkt. Kõik vaatasid kaarti ega teadnud, kuhu edasi minna. Ma sain aru, millisel poollagedal oleme, keerasin vasakule, jooksin lageda lõpuni ja alla orgu viimasesse punkti. Poollagedal oli kõrge hein ja selle sees vaid pisike teerada, kus mul oli raske ees minna. Kui laskumisel oli juba viimane punkt näha, sattusid mu trajektoorile mõned teise klassi võistlejad. Kaotasin neist möödaminekuga pool sekundit, aga samal hetkel jooksis Paavo Rõigas natuke paremalt poolt, seal oli mets puhas. Minu poolesekundiline viivitus mängis suurt rolli: viimasesse punkti jõudis Paavo pool sammu enne mind. Finišispurdis mul tema vastu midagi teha ei olnud, meie spurdkiiirus oli praktiliselt sama. Vot nii napilt läks kuldmedal käest!

Margus: Raja alguses ja eriti hiljem saab natuke selgust kaasvõistlejate hetkevormist. See aitab kergemini valida

taktikat just selleks võistluseks. Samuti tulevad paratamatult kohale ka konkutsitajad. Nendega seekord õnneks eriti trikitada polnud vaja.

Raul: Polnudki tükk aega ühisstarti jooksnud ja sellepärast oli ärevus enne starti suurem kui tavaliselt. Kogu strateegia ununes kohe pärast kaardi haaramist ning läks kuidas läks. Ühisstartis tuleb ikka konkurente vaadata ja üksinda kuhugi pörutada on riskantne. Ühisstartist on siis hea joosta, kui oled füüsiliselt teistest üle. Mina ei olnud tollel päeval.

Kas on pigem põnev niimoodi kõrvuti tirida või eelistaks ikkagi üksi joosta?

Paavo: Nii ja naa, pigem on ikka põnev.

Dmitri: Koos joosta on lihtsam, üksinda – huvitavam. Jooksin Eesti MV tavarajal terve raja üksi ja võitsin teist kohta 3 minutiga. Usun, et pikal rajal oli mul samaväärne võimalus sellist tulemust korrata.

Margus: Kord või paar aastas sobib selline formaat täiesti. On natuke vaheldust.

Raul: No ma arvan, et kord aastas võib selline võistlus olla. Huvitav. Kes ikka jaksab, see võidab.

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU!

Naastarid, säärised, kaitseprillid, kompassid, o-vahendid nii tipptegijale kui harrastajale!

O-KAUBAD

■ Sticky 2014 M side

■ Bold 2014

■ Bold W Capri

■ Supra 2014

■ New Integ

■ Integrator High

Müügil päevakutel ja suurematel võistlustel!

Orienteerumiskauba OÜ
Nurmenuku tee 9 / Randvere / 74001 Viimsi
tel. 504 6904
agu.koppa@mail.ee

foto: Mihkel Järveoja

Suur KoKu võidujooks

Profaani vaatepunkt

Esimest korda osalesime võistlussarjas 2009. aastal. Tollase 19-kilomeetrise A-rajaga läbisime ajaga 2.47, mis segapaaride arvestuses andis teise koha, kaotus võitjale 20 minutit. Järgmisel aastal valisime lühema raja. Meelde jäi totaalne eksimine paarikümne aasta vanusel kaardil, kuhu polnud kantud suurt kruusateed, mis vahepeal läbi metsa oli ehitatud. Õige suuna leidsime üles alles siis, kui olime juba otsustanud katkestada. Kokkuvõttes aeg 2.31. 2011. aastal julgesime taas pikale rajale minna. Tollane võistlus jäi eredalt meelde Meenikunno jäises rabavees sumpamise poolest. Kogemus andis KoKu jooksudele erilise, eepilise mõõtme. Läbisime 24 km ning aeg 3.43 andis teise koha. Seejärel jäi kaks aastat vahele.

KAAREL PIIRIMÄE

Sellesügisene KoKu suur võidujooks algas vaid paarisaja meetri kauguselt Eesti-Vene piirist. Sestsaadik, kui FSB Eston Kohveri röövis, paistab Eesti idapiiri hoopis teistsugune. Enne starti saime uudistada piiririba, mis hulkuvaid Vene agente ja „puhkust veetvaid“ sõjaväelasi meie kodumaa pinnalt eemal peaks hoidma. Nähtavasti on aga see niisama poorne kui Ukraina-Vene piir Donbassis. Imelik oli mõelda, et 140 miljonit slaavlast ei hoiu kinni peaaegu miski, kui need massid millegipärast liikvele peaksid minema.

Õnneks võttis rada suuna lääne poole ning Venemaale eksimise võimalust ei tulnud. Olin piirkonnaga natuke tuttav, sest läbisime eelmisel aastal ratastel Petseri ja Värska vahele jääva 40-kilomeetrise Laskevälja matkaraja. Äärtpidi riivab see kunagine Eesti sõjaväe katsepolügoon ka Saatse küla, kus start oli. Enne Teist maailmasõda sõdurite ja ohvitseride käsutuses olnud

Lõuna- ja Põhjalaagrite vahele jäänud maastikku on inimene aktiivselt kujundanud. Seal asuvad unikaalsed liivikud on ratsamanöövrite tagajärg, suurtüki laskeharjutustele järgnenud arvukad metsatulekahjud ei lasknud piirkonnal metsastuda ja kõrged puud on kasvanud alles pärast õppuste lõppu Nõukogude aja alguses.

Seega oli oodata ilusat ja hästi läbitavat maastikku, mis on olnud KoKu võidujooksude firmamärk.

Kui kristalselt aus olla, siis võistkonnakaaslane polnudki õnnelik, et minu pealekäimisel pikale rajale registreerusime.

Ta väitis, et me ei ole varem KoKu jooksul nii pikka maad läbinud (mis oli tehniliselt õige, sest 2011. aastal oli distants 24 km, nüüd 24,9), ja kahtles ka minu orienteerumiskustes (milles tal oli õigus kahelda). Siiski, kui võrrelda nelja aasta taguse ajaga, on minust kaardi ja kompassiga nüüd tükk maad rohkem tolku. See on küll, et Monika jookseb kiiremini ja ma pean tal järel püsimiseks täiest jõust pingutama ning tapva tempo puhul on kaarti raske jälgida.

Seekord algas võidujooks meie võistkonnale **Lasse ja Viren** vägagi lootusrikkalt. Esimene teetapp lasi kaardiga kohaneda ja plaani pidada. Kohe oli ka selge, kes on seekordsed konkurendid: **Ants ja Katariina** ehk Andreas Kraas ja Kadri Limberg ning **Jüriöö Ülestõus** ehk Markus ja Liisa Puusepp. Olime alguses kõik enam-vähem koos. Finišiprotokollist selgus hiljem, et meie juhtisime teisest kontrollpunktist viieteistkümnenda

dani ehk umbes kaks kolmandikku distantsist.

Neljandal etapil Piusa jõge ületades olime kobad, kuid tegime vahe tõenäoliselt jooksupuuga tasa. Kahjuks ei taibanud meiegi kasutada Mihkli kavalust, jõe äärde toodud kanuud.

A-rajaga kolm parimat segavõistkonda. Tulemused <http://kobras.polva.maa.ee/voistlused/>

Vaata kogu rada <http://bit.ly/1yxokL6>

foto: Mihkel Järveoja

Piusa jõe ületusel olime kobad ja Monika kõõlus, kaart elegantselt suus, mäslava vee kohale mitu minutit. 6ndasse KPsse Tedresoo rabasaarel tuli minna ortofoto järgi, ja nagu kohapeal selgus, läbi jääkülma vee

Kuuendal etapil selgus, et meil on üks kaart puudu, mis tähendas, et vaid üks meist sai kaarti lugeda ja seda tegi Monika. Pidime ortofoto abil soosaa-rele jõudma. Sumpasime osaliselt jää-tunud rabas – KoKu jookside kohus-tuslik nauding! – koos Marko Aviksoni ja Toomas Tarvega. Pikal 11ndal etapil suutsime veel kiiresti liikuda, aga siis hakkasid minu lihased kangestuma. See tunne on mulle pikematest võit-lustest tuttav. Oskan seda seletada vaid tõsiasjaga, et pole pikamaajooksu harrastanud.

15. kontrollpunkt oli ilmselt võistluse kõige raskem

Ma ei suutnud maastikku ja kaardi-reljeefi kokku viia, jäi loota kompassile ja heale õnnele. Paraku ajasin segi kün-ka ja lohu, ning nii me punktist mööda põrutasimegi – tulemuseks 3-minu-tiline viga ning mõrumaiguline kohtu-mine konkureerivate võistkondadega. Pettumust tasakaalustas pisut uhkuse-raas, et olime nii kaua ees olnud. Kuigi aimus oli halb, lootsin ikkagi imesse: järsku pean vastu ning me suudame konkurendid alistada.

Järgnevas oli draamat

Ees paistis üks neist liivikutest, kust olime eelmisel aastal rattaga läbi sõit-nud. Kaarti polnud vajagi, ka punk-tid olid lihtsad ja mets hästi läbitav,

nähtavus suurepärane. Tuli vaid juhtima läinud Jüriöö Ülestõusul ham-bad ristic järel püsida. Sama mõtlesid ilmselt ka Ants ja Katariina. Liivikule jõudes olid Puusepad ja Monika ees, mina jooksin Kraasi pundis, vahe paarkümmend meet-rit. Andreas ulatas joo-gipudeli. Võtsin lonksu ja pressisin neist möö-da. Siis jäi Kadri jalg puujuurika taha kinni ja ta kukkus. Mõtlesin, et nüüd tuleme vähe-malt teiseks! Järgmisel hetkel aga kan-gestusid mul jalad ja pidin hoopis hoo maha võtma. Ants ja Katariina tormasid pikal sirgel mööda. Monika heitis pil-gu üle õla ja võttis tempo maha. Tuleb tunnistada, et võitluse tulemuse otsus-tasid naised, kes olid kõik kõvemast puust kui mina.

Edasine oli allakäik

19ndal etapil, mis jõudis välja Brežnevi-aegsele kaardile ja Värskas Vee tehase juurde, kaotasime juba viis minutit. Viimased punktid Värskas linnas tulid pooleldi joostes, pooleldi kõndides, saime uudistada kunagise Põhjalaagri säilinud kasarmuid. Finišis oli kaotust kogunenud 11 minutit.

Võistluse muutsid meeldejäa-vaks just väärikad konkurendid. Pettumuseks oli, et vastupidavus pole aastatega paranenud. Kaardilugemises olin edukam, siiski lipsas sisse viga, mis konkurendid järele lasi. Keerulisemal maastikulõigul pärisorienteerujate vas-tu ikka ei saa! Kui Markuse ja Andrease jaoks oli tegu pika ja rahuliku trenni-guga, siis minu jaoks justkui võitlusega elu ja surma peale. Üldvõitjale kaotasime peaaegu 1:20! Seega saame konkureerida ikka vaid oma kategoorias, s.o segavõistkondade arvestuses, ja siin on meie šansid jätkuvalt head.

Olen kindel, et järgmisel aastal oleme jälle stardis. Lõppkokkuvõttes on tegu ju aasta ühe vägevama üritusega.

Jürgen: „Hei! Kuule, kas sa TAOK rogaini peale oled ka mõelnud?”

Mihkel: „Ei ole väga. Kus see toimub?”

Jürgen: „Ma tean sellest maastikust ainult nii palju, et seal toimus kunagi Xdream, kus Olle pidi peaaegu muuta ära uppuma.”

Mihkel: „Ma kardan, et ma ei kesta 8 tundi täistempoga ära.”

Jürgen: „Ma ei kesta täistempoga poolt tundi.”

Kogupere jutt tahtejõu kasvatamisest

Hoolimata Mihkli kõhklustest ja kahtlustest, suutis Jürgen teda siiski veenda. Lisaks oli Mihkel ostnud hiljuti esimesed liibuvad jooksupüksid, aga pelgas neid Tartu vahel jalga panna. Rogain andis hea võimaluse uut varustust proovida.

VÕISTKONNA SWISS BANK
PRESSITEENISTUS

Nii Mihkel kui Jürgen ei ole orienteerumises päris algajad ja on rogainegi varem läbitud. Jürgen on mõned isegi võitnud, aga siis oli rogain samas seisus kui pikamaajooks enne aafriklaste saabumist. Mihkel oli 2004. aasta Võsu rogainil 8. Ainuke ja esmapilgul ehk tähtsusetuna tunduv lüli, mis neid rogainis ühendas, oli Olavi Ottas, kellega mõlemad on varem samas võistkonnas jooksnud.

Võistlejaid on Soontaga metsade vahele oktoobrikuu jahedal ja niiskel hommikul kogunenud omajagu, nii maailmakuulsaid ja tiitlitega pärjatuid kui noori ja andekaid. **Mihkel ja Jürgen** jõuavad veidi enam kui pool tundi enne starti võistluskeskuse ja vaatavad imestusega pappaluseid, värvilisi nõõpnõelu ja varem valmis mõõdetud niidijuppe kasutavaid konkurente. „Kuidas nad teavad, kui palju nad joosta jõuavad?” küsib Mihkel, kui Jürgen eelnevalt kokkulepitud taktikat teostades kaardil kõik punktid pastapliiatsijoonega ühendab. Stardini jäänud minutid kulgevad halastamatult. „Ega rogainil pole mingit uuendust sisse viidud, et stardis peab sudoku või muu mõistatuse ära lahendama?” uurib Mihkel vahetult enne starti kogenumalt võistkonnakaaslaselt. „Ma olen sudokudega osav,” rahustab teda Jürgen.

Kell pool kümme on start. Võistlejad tuhisevad eri suundades laiali. Üllatuslikult selgub, et Mihkli ja Jürgeni esimese punkti valik kattub nii maailmameistrite Timmo ja Raiti kui ka teiste suurfavoriitide, Armo ja Lauri, omaga. Ja suurmeisterid ei jooksegi kohe eest ära! Alles kolmandasse punkti minnes lööb konkurentide suurem võistluskogemus välja. Kui

Selline see rogain juba on – kellele nali, kellele kannatus

foto: Maret Vaher

Mihkel ja Jürgen tegutsevad Sander Vaheri kuldsete sõnade järgi (tegelikult on see rohkem Jürgeni kui Mihkli idee), et kõige otsem tee on kõige lühem tee, ja läbivad etapi otse läbi võsa, siis konkurendid jooksevad mööda teed ringi 3-minutilise edu sisse. Mets on korruga vaikne ja tühi.

Teisel võistlustunnil toob rogainirutiini pisut elevust keeluala, mida meie võistlejad peavad kotka elupaigaks. Lähemale jõudes hüppab põõsa tagant välja hoopis Maret Vaher, kes “Keeluala, keeluala!” kriisates Mihkli ja Jürgeni kiiremini jooksema paneb. Selline sunnitud kiirendus osutub kasulikuks ka peagi vastu tulnud Armo ja Lauri hirmutamiseks, kes konkurentide reibast sammu imeks panevad. Rogaini tehnikaarsenalis on vahel ka selline psühholoogiline mõjutamine lubatud. Mihkel ja Jürgen ei tea siis veel, et kolm tundi hiljem saavad nad ise samasuguse vaimse löögi.

Jooksusamm vajub järjest madalamaks. Metsa vahel võib siblimas näha nii mehi kui naisi, poisse kui tüdrukuid,

mõned lausa perede kaupa. Paljud on jookmise üritamisest juba loobunud. Korruga, ühest tihedamast võserikust läbi murdes kuuleb Jürgen selja taga kärinat ja vägisõnu. „Minu liibekad! Auk sees,“ ahastab Mihkel. „Pole hullu, ega liibuvad püksid ise ei jookse,“ lohutab Jürgen. „Tuleb edasi pingutada! Ma usun, et me suudame täna veel poodiumile jõuda, august liibekate sees hoolimata.“ Jürgeni lääge ja moraliseeriv monoloog mõjub. Mõte üle pika aja rogainil võistledes auhinnalisele kohale jõuda on neid tegelikult juba salaja külastanud, aga välja pole seda kumbki julgenud öelda. Mitu nädalat enne võistlust oli Mihkel sõber Mariannile muu jutu seas öelnud, et ega rogainil väga palju tugevaid võistkondi kirjas ei ole. „No neid, kes teid võidavad, on küll piisavalt,“ oli Mariann vastu naernud. Nüüd, lõhutud pükstega, tahab Mihkel rohkem kui kunagi varem tõesutada, et Mariannil polnud õigus.

Stardist on möödunud kolm ja pool tundi ning Mihklil ja Jürgenil on joostud ligi 33 kilomeetrit. Jalge all on vahelduseks kõva kruusatee ja jooksutempo asjaolusid arvestades motiveeritud. Indu lisab ka see, et enamik kaasvõistlejaid tundub olevat lihasvalule juba alla andnud. Mihkel ja Jürgen liiguvad säästlikult, otse enda ette vaadates. Järsku näeb Jürgen silmanurgast üht inimkogu kiire tempoga möödumas. Kas Mihkel on otsustanud vedamise üle võtta? Kontrolliv peapööre paljastab, et tegu on konkurentide Arvi ja Joosepiga. Ja missuguse tempoga konkurendid liiguvad! Vähem kui minutiga on nad silmapiirilt kadunud. See kohtumine lööb Mihkli ja Jürgeni enesekindluse sügavalt mõrad ja kui tegu oleks Eesti filmi stsenaariumiga, oleksid peategelased murdunud ja ohjeldamatult jooma hakanud. Aga seda see pole. Nad ei tea siis veel, et Arvi ja Joosep on küll väga kiired ja vastupidavad jooksjad, aga orienteerumises mitukümmend minutit viga teinud.

Viies tund leiab meie sportlased sügavalt soost. Läbitud on juba maratondistants ja üha selgemaks saab, et esialgselt plaanist jätta välja ainult kolm 2-punkti KPD tuleb loobuda. Mihklit on tabanud energiakriis, mis avaldub paradoksaalse dilemmamana. Jalg ei taha kuidagi üle rabamätaste tõusta, aga seljakotis ootavad Maratoni viinerid ja kottletivõileib ei ärata ka üldse isu. Jürgen tegeleb meeleheitlikult matemaatikaga. „Kui me jätame välja 58nda

ja 53nda, siis kaotame 10 punkti, aga tänu sellele võiksime jõuda 33-, 54- ja 35ndasse, mis annaks 11 punkti,“ seletab ta. Mihkel kuulab apaatselt ja vaatab kaugusse. „Teemegi nii – jätame kaks viiest välja, aga siis peame tõesti kõik lõpuosa punkti ära võtma!“ jõuab Jürgen järeldusele. Mihkel ei raiska energiat vastuvaidlemisele. Kui tuleb joosta, siis tuleb joosta. Mis praegu välja jäetud, see hiljem hooleta.

Rabaetapi lõpuks on aega järel 2 tundi ja 50 minutit. Varem iga tunni läbimise järel kaardile märgitud kriipsud aitavad hinnata, missugust tempot on vaja plaani elluviimiseks arendada. Kriipsud näitavad, et kiirus ei tohi langeda, viga ei tohi teha ja võssa kinni jäämine ei mahu ka graafikusse. Õnneks kulgevad etapid nüüd suuremas jaos mööda metsateid. Kaks tundi enne võistlusaja lõppu joogipunktis peatudes käib Jürgen välja tähtaja – kui punkti number 22 jõudes on aega järel vähem kui 55 minutit, siis jätame 35nda ka võtmata ja lähme otse finišisse. Kuigi järgmistel, küllaltki tihedas metsas kulgevatel etappidel saadakse eelmiste võistlejate lohadest abi, ollakse 22. punktis kell 16:37, st aega 53 minutit. „Lähme finišisse ära, kõik on juba ammu seal!“ kaebleb Mihkel. „Me oleme jumalast üksi siin metsas ju!“ Jürgen kahtleb: „Mul on tunne, et me jõuaks 35nda ka võtta. Mets on ju päris hästi joostav siin,“ üritab ta võistkonnakaaslast veenda. „Ei ole vaja riskida. Pärast jääme hiljaks ja jääme nii punktidest kui ka supist ilma,“ toob Mihkel arutelusse uusi argumente.

„Kas sa tahad Mariannile näidata, et sa oled suuteline enamaks kui ta arvab? Rogainil on lihne alla anda. Tulemused selguvadki tihtipeale viimasel tunnil – kes suudavad siis veel lihtsama vastupanu teed minemisest hoiduda, seisavad hiljem poodiumil,“ pahandab Jürgen sõbra võitlusvalmiduse puudumise üle. „Söö üks energiageel ja pingutame veel natuke!“ „No okei, mul ükskõik. Kui jääme hiljaks, siis jääme,“ annab Mihkel lõpuks alla.

Minutid tikuvad halastamatult, aga Soontaga mets otsustab sel hetkel oma ilusamat palet näidata. Kaasvõistlejate sissetallatud rajad vonklevad kaootiliselt, aga siiski sihikindlalt punktist punkti. Uhel hetkel kuulevad Mihkel ja Jürgen metsa vahel tuttavat jutukõminat. „Markus!“ rõõmustab Mihkel. Kui endine juunioride maailmameister koos oma noore abikaasaga veel suppi söömas ei ole, vaid metsas ragistab, siis ehk ei ole veel liiga hilja? Iga minutiga ilmuvad vaatevälja üha uued kaasvõistlejaid, kelle väsinud kulgemisest selle jutu peategelased üha rohkem energiat ammutavad.

Visadus määrabki tulemuse. Mihkel ja Jürgen jõuavad 7-minutise varuga finišisse ja saavad tulemustetablood uurides teada, et nende punktisumma annab seekord teise koha, otse maailmameistrite järel. Teise ja viienda koha vahe on seejuures 3 punkti. Rogaini tulemused otsustati taas kord viimasel tunnil. Ja Jürgeni seljakotis kogu võistluse läbi teinud viineripakk avatakse võidukalt tulemuste mahalgemise järjekorras.

foto: TAOK